

MUISTIO

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusneuvottelukunnan kokous 01/2026

Paikka: Kaupunginhallituksen istuntosali

Aika: to 5.2.2026 klo 16:32 – 18:19

Paikalla:

Luottamushenkilöjäsenet:

Touko Apajalahti, Vihr.

Taslima Zaman, Kok.

Jim Koskinen, Kok.

Christa Pessi, SDP

Salla Viitanen, Vas.

Järjestöjäsenet:

Verna Finström, (kokouksen pj.) Sateenkaariperheet ry

Oona Foster, Naisjärjestöjen keskusliitto

Jenni Tuominen, Monika-Naiset liitto ry

Tomi Timperi, Miesjärjestöjen keskusliitto

Tuula Blomerus, Romano Missio

Mahmoud Hassan, Vammaisfoorumi / Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma

Pysyväisluonteiset asiantuntijat:

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Mirka Järvinen, kehittämisspällikkö, kaupunkiympäristön toimiala

Hilla Aaltio, asiantuntija, kaupunginkanslia

Tiina Larva, kehittämissiantuntija, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Hanna-Maija Rämä, pedagoginen asiantuntija, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Titta Reunanen, kumppanuuspällikkö, kaupunginkanslia

Tuija Mustajärvi, asiantuntija, kaupunginkanslia, sihteeri

Hanna Ruohonen, asiantuntija, kaupunginkanslia, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16:32.

5.2.2026

MUISTIO

2

2. Osallistujien toteaminen

Käytiin läpi läsnäolijat nimelistauksen mukaan. Jäseniltä, jotka osallistuivat ensimmäistä kertaa, pyydettiin lyhyt esittäytyminen. Ensikertalaisena paikalla oli Oona Foster (Naisjärjestöjen Keskusliitto).

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslistaan lisättiin uusi kohta 4: Muistion tarkastaminen.
Muita lisäyksiä ei esitetty. Esityslista hyväksyttiin muutoksin.

4. Muistion tarkastaminen

- Sihteeri esitteli työvaliokunnan esityksen uudeksi käytännöksi: Neuvottelukunnan muistion tarkastavat jatkossa työvaliokunnan jäsenet sähköisesti.
- Todettiin, että neuvottelukunnan muistioita ei tarvitse allekirjoittaa. Esitys hyväksyttiin.

5. Lausunto sateenkaarinuorten arjen turvallisuudesta

- Puheenjohtaja alusti lausunnon käsittelyä ja ilmaisi yleisen huolen sateenkaarinuorten lisääntyneistä kiusaamiskokemuksista (viittaus tuoreisiin kouluterveyskyselyn tuloksiin).

Sihteeri kävi läpi päivitetyn lausuntoluonnoksen keskeisiä kohtia:

- Nykyiset syrjinnän, häirinnän ja kiusaamisen ehkäisyn käytännöt ovat riittämättömiä.
- Tarvitaan johdonmukaista kasvurauhan ja turvallisten oppimisympäristöjen vahvistamista.
- Työvaliokunnan käsittelyn jälkeen lausuntoluonnokseen oli lisätty vielä nosto sukupuolisensitiivisestä tilasuunnittelusta (mm. WC-tilat).

Keskustelua:

- Toive että koulutukset henkilöstölle olisivat velvoittavia, ei vain vapaaehtoisia.
- Ehdotus lisätä lausuntoon osaamisen kehittämisen kohtaan maininta sukupuolisensitiivisyyttä koskevasta koulutuksesta
- Tarve tuoda näkyviin tavoite kiusaamisen vähentämisestä (ilman mittarointipakkoa).
- Todettiin kaupungilla olevan niukasti velvoittavia koulutuksia, mutta toive velvoittavuudesta muotoillaan lausuntoon sihteerin parhaaksi katsomalla tavalla.

Muutokset lausuntoluonnokseen:

- kirjataan henkilöstön koulutuksien velvoittavuudesta vahvempi toive.
- osaamisen kehittämisen kohtaan lisätään maininta sukupuolisensitiivisyyttä koskevasta koulutuksesta
- lisätään kirjaus, jossa tuodaan esiin tarve seurata sateenkaarinuorten kiusaamisen vähentymistä jollain tavoin, kuitenkin asettamatta siihen erillistä mittarointipakkoa.

5.2.2026

MUISTIO

2

Päätös

Lausunto hyväksyttiin esitettyjen muutosten ja tarkennusten pohjalta.

6. Katsomusaineiden yhteisopetus Helsingissä

Hanna-Maija Rämä esitteli asiantuntija Kirsi Kukkosen kanssa laatimansa katsauksen katsomusaineiden opetuksen tilanteesta.

Esittelyn pääkohdat:

- Uskonnonvapauslaki ja opetussuunnitelma rajoittavat yhteisopetusta.
- Oppilaalla on oikeus oman katsomuksensa mukaiseen opetukseen.
- Yhteisopetus on mahdollista vain rajatusti ja tarkoin ehdoin.
- Arvioinnin oikeusturva sekä opettajien pätevyysvaatimukset tuovat lisähaasteita.
- Helsinki valmistelee yhtenäisen tuntijaon uudistusta ja osana uudistusta yhtenäistä Helsingin mallia katsomusaineiden yhteisestä opetuksesta, mallin käyttö mahdollista kaikissa kouluissa 1.8.2027 alkaen
- Opettajilla vaihtelevia näkemyksiä; osa näkee yhteisopetuksessa myös riskejä.

Keskustelua:

- Valtion tason selvitystyöstä julkaistu raportti. Aiheesta käydään laajaa keskustelua valtion tasolla.
- Neuvottelukunnalta pyydetään lausuntoa, mutta ponnien muotoilu koettiin ongelmalliseksi (viittaa "hyväksi todettuun käytäntöön", jota ei ole olemassa).
- Ehdotus:
  - Todetaan, ettei kaupungilla lainsäädännön näkökulmasta ole toimivaltaa päättää yhden yhteisen katsomusaineen opettamisesta ja että Helsinki jo valmistelee mallia katsomusaineiden yhteisten osien opetusjärjestelyjen osalta.
  - Keskitytään lausunnossa yhdenvertaisuusnäkökulmiin ja lausutaan riskeistä ja mahdollisuuksista.
  - Lausunnon valmistelu tehdään sähköisesti ennen määräaikaa.

7. Toimintasuunnitelman hyväksyminen

- Toimintasuunnitelmaa on jäsennetty neuvottelukunnan asettamispäätöksessä määritettyjen tehtävien kautta.
- Alla olevien tehtävien osalta keskitytään erityisesti tiettyihin sisällöllisiin painopistealueisiin
  - tukea yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista läpäiseviksi periaatteiksi kaikessa kaupungin toiminnassa ja palveluissa,

5.2.2026

MUISTIO

2

- edistää, seurata ja arvioida kaikkien sukupuolten tasa-arvon toteutumista sekä sukupuoleen, sukupuolen ilmaisuun ja sukupuoli-identiteettiin liittyvän syrjinnän ehkäisemistä ja poistamista Helsingin kaupungin toiminnassa ja palveluissa,
- edistää, seurata ja arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista sekä yhdenvertaisuuslaissa määriteltyihin syrjintäperusteisiin liittyvän syrjinnän ehkäisemistä ja poistamista Helsingin kaupungin toiminnassa ja palveluissa,

Painopistealueet:

1. Palveluiden saavutettavuus ja yhdenvertaisuus
2. Kielten moninaisuus ja monikielisten palveluiden osallisuus
3. Sukupuolittuneen väkivallan torjunta

Läpileikkaavat teemat:

- aliedustetut ryhmät palveluissa
- vähemmistöihin kuuluvat naiset
- pojat ja nuoret miehet (syrjäytymisen ehkäisy)
- traumaymmärrys ja traumaosaaminen
- maahan muuttaneet ja eri kielitaustaiset henkilöt
- alkuperäiskansa

Työskentelytavat:

- Toimialojen ja järjestöjen kuulemiset
- Lausuntojen antaminen
- Ajankohtaisiin teemoihin reagointi
- Toiminnan arviointi kauden lopussa

Työskentelyn eteneminen:

- Tiedonkeruu ja tilannekuva; toimialojen ja järjestöjen kuulemiset säännöllisesti
- Kehittämisehdotusten valmistelu; korjaavat/kehittävät toimenpiteet sekä niihin liittyvät lausunnot ja kannanotot
- Järjestöjen osaamisen hyödyntäminen; kentän havaintojen integrointi neuvottelukunnan työhön
- Teemoitellut kokoukset: toimialan katsaus -> järjestöjen havainnot -> dialogi -> jatkotoimista päättäminen

Muutokset toimintasuunnitelman luonnokseen:

Muotoillaan läpileikkaavat teemat, muotoon läpileikkaavat näkökulmat. Lisätään läpileikkaaviin näkökulmiin antirasismi, kohtaan maahan muuttaneet, ja eri kielitaustaiset henkilöt. Keskustelua käytiin myös vammaisten henkilöiden lisäämisestä aliedustetut

5.2.2026

MUISTIO

2

ryhmät-kohtaan; sihteeri nosti esiin, että vammaisneuvoston tehtävänä on erityisesti tarkastella vammaisten henkilöiden osalta palveluita. Neuvottelukunnalla on mahdollisuus tehdä yhteistyötä vammaisneuvoston kanssa ja tuoda neuvottelukuntatyössä esille edustamansa vähemmistöryhmien näkökulmia.

Tulevien kokousten valmistelu /kausisuunnitelmat

- 16.4. kokoukseen alustavaksi teemaksi monikielisyys ja osallisuus.
- Tällä hetkellä tehdään (kansliassa, osallisuusyksikön johdolla) kartoitusta yhteistyöstä maahanmuuttajajärjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa ja jos kartoitus on huhtikuussa valmis, voisi se olla yksi huhtikuun kokouksen sisällöistä.
- 28.5. kokouksessa osallisuusjohtaja Johanna Seppälä esittelee osallisuusmallin päivitystä.
- Syksyn ensimmäiseen kokoukseen valmistellaan sukupuolittuneen väkivallan teema ennen kaupungin toimintaohjelman kommenttikierrosta.
- Toimialoilta toive neuvottelukunnalle, että pyydettyihin esiteltäviin aiheisiin olisi riittävästi valmisteluaikaa.
- Kaupungin toimialoilta ja kansliasta toivotaan nostoja käynnissä olevista prosesseista – ehdotuksia mihin kaikkeen neuvottelukunnan tulisi liittyä mukaan ja ottaa kantaa.
- Järjestöiltä toivotaan havaintoja ja tietoa täydentämään kokonaiskuvaa.
- Sovittiin, että sihteeri tekee alustavaa luonnostelua toimintakauden teemoista kokouksittain.

Päätös

Hyväksyttiin toimintasuunnitelma kokouksessa sovituin muutosesityksin.

8. Romaniyhteistyötapaaminen 25.3.2026

- Järjestetään vuosittain, koostuu tänä vuonna yhteisosiosta ja pienryhmäkeskusteluista.
- Teemat kerätty romaniyhteisön ja asiantuntijaverkoston kautta.
- Todettiin, että edellisen vuoden tapaamisesta olevat laajat keskustelumuiistiinpanot on mahdollista jakaa neuvottelukunnalle.
- Neuvottelukunta toivoi, että maaliskuussa järjestettävän tilaisuuden muistiinpanot tuodaan käsittelyyn, jotta niitä voidaan hyödyntää neuvottelukunnan vaikuttamistyössä.

9. Muut asiat

- Syksylle vahvistettiin kolme kokousta ehdotuksen mukaan; 10.9., 29.10., 3.12.
- Kokousaika pidetään ennallaan klo 16:30 alkaen.

5.2.2026

MUISTIO

2

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18:19.